

альтернативних видів енергії. І хоча процес розвитку відновлювальних джерел енергії відбувається достатньо повільно, не все в цьому питанні безнадійно [3].

Україна має великі потенційні можливості виробництва і ефективного використання альтернативних джерел енергії, які при наявності розроблених на державному рівні концептуальних положень політики в галузі альтернативної енергетики визначали б головні цілі, основні принципи та пріоритетні напрямки діяльності України в даній області, які засновані на нормативному правовому фундаменті.

Отже, для розвитку альтернативної енергетики в Україні необхідно розробити нову концепцію енергетичної безпеки в сфері раціонального використання поновлюваних джерел енергії.

У Концепції повинні бути визначені державні інтереси України в галузі вивчення, освоєння і використання альтернативної енергетики з урахуванням реальних і потенційних загроз для національної безпеки.

Література:

1. Intelligent Energy Europe URL: <https://ec.europa.eu/easme/en/section/energy/intelligent-energy-europe>
2. Білоцький С.Д. Теоретичні проблеми міжнародно-правового регулювання альтернативної енергетики. *Альтернативна енергетика і енергетична безпека в міжнародному і національному праві*: зб. матер. Міжнар. наук, конф. «Роль міжнародного права в розвитку екологічної альтернативи сучасній енергетиці», 25 квіт. 2012р., Київ. ун-т ім. Т. Шевченка / ред. О.В. Задорожній; В.І. Олещенко. К. : Фенікс, 2012. 297 с.
3. Розвиток альтернативної енергетики в Україні: стан та перспективи розвитку URL: <https://ec.europa.eu/easme/en/section/energy/intelligent-energy-europe>

ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКОРИСТАННЯ АЛЬТЕРНАТИВНИХ ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГОРЕСУРСІВ В УКРАЇНІ

К. О. САЄНКО, студентка гр. ММГКТС2018-2

Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова, м. Харків

На сьогоднішній день рівень використання альтернативних джерел енергії в Україні об'єктивно обумовлений особливостями рельєфу і температурного режиму, наявністю важливих з точки зору енергопотенціалу географічних об'єктів і природних запасів відповідних енергоресурсів та ін. Проте, як показує практика, на цьому етапі природно-кліматичні умови є важливою, але аж ніяк не вирішальною передумовою для розвитку альтернативної енергетики. Визначальне значення для розвитку альтернативної енергетики має економіко-правовий фактор, що передбачає наявність ефективного правового механізму стимулювання використання альтернативних джерел енергії.

Залежно від характеру впливу на об'єкт регулювання умовно можна виділити способи позитивного та негативного стимулювання.

Механізм позитивного стимулювання включає в себе способи організаційно-правового характеру, такі як: встановлення особливого порядку отримання документів дозвільного характеру, забезпечення гарантій збуту «зеленої» енергії, а також способи економіко-правового характеру, перш за все здійснення цільового державного фінансування будівництва установок для виробництва «зеленої» енергії, правове регулювання ціноутворення на вироблену енергію.

Так, встановлення особливого порядку отримання документів дозвільного характеру насамперед дозволяє забезпечувати належний рівень надійності енергосистеми в разі підключення до загальної мережі виробників «зеленої» енергії, обсяги виробництва яких залежать від зовнішніх умов за допомогою «вхідної» перевірки здатності претендента спеціального дозволу виступати в якості суб'єкта енергетичних відносин. В Україні відповідно до Закону «Про альтернативні джерела енергії» до числа компонентів спеціальної правосуб'єктності виробника «зеленої» енергії, які підтверджуються спеціальними дозволами, відносяться: можливість виробляти таку енергію, здійснювати цю діяльність з використанням конкретного виду джерела енергії, бути допущеним в загальну мережу, поставляти в цю мережу вироблену енергію [1].

Крім того, особливий порядок отримання дозвільної документації забезпечує умови для здійснення контролю за раціональним використанням природних ресурсів в силу того, що виробник «зеленої» енергії є суб'єктом спеціального природокористування.

Необхідність гармонізації положень енергетичного і природно-ресурсного законодавства дозволяє враховувати особливості здійснення господарської діяльності з виробництва енергії з альтернативних джерел. У той же час прагнення максимально врахувати всі аспекти такої діяльності може призвести до надмірної деталізації спеціального законодавства, що на практиці сприяє появі адміністративних бар'єрів, що ускладнюють проникнення суб'єкта «зеленої» енергетики на ринок. Зниження ступеня урегульованості в даному питанні може служити застосування положень Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності», який передбачає механізм видачі дозвільної документації за принципом «єдиного вікна», який забезпечує координацію дій дозвільних органів [3].

Відстань місць розміщення об'єктів «зеленої» енергетики від мережевої інфраструктури, висока вартість будівництва нових мереж зумовила важливість вирішення питання про забезпечення гарантій збуту виробленої енергії. З огляду на значення «зеленої» енергетики для вирішення поставлених перед державою завдань, в більшості країн передбачено пріоритетне право виробників такої енергії на допуск в мережу.

Згідно ст. 15 Закону України «Про електроенергетику» оптовий ринок електричної енергії України зобов'язаний купувати енергію, вироблену з використанням альтернативних джерел і не продану за договірними цінами безпосередньо споживачам або енергопостачальним компаніям, незалежно від величини встановленої потужності чи обсягів відпуску електричної енергії. При

цьому згідно зі ст. 12 зазначеного Закону витрати на підключення таких об'єктів до мережі покладаються на власника мережі і враховуються Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики (НКРЕ), при затвердженні його інвестиційної програми [2].

З метою створення умов для розвитку альтернативної енергетики в Україні здійснюється державне цільове фінансування будівництва об'єктів «зеленої» енергетики. Джерелом такого фінансування згідно зі ст. 8 Закону України «Про альтернативні джерела енергії» є фонд цільового фінансування, що формується головним чином за рахунок збору у вигляді цільової надбавки, що включається в оптовий тариф на електро- і теплову енергію, а також інших надходжень.

Ефективним способом державної підтримки розвитку альтернативної енергетики є правове регулювання ціноутворення на «зелену» енергію, яка виражається у встановленні компетентним органом фіксованою надбавки до тарифу, що визначається в порядку, передбаченому для відповідного ринку електроенергії.

Негативне стимулювання розвитку «зеленої» енергетики не властиво українським законодавствам. Разом з тим, як свідчить зарубіжний досвід, поєднання стимулюючих та зобов'язуючих норм може бути досить ефективним.

Отже, в період економічної нестабільності законодавство в галузі енергетики потребує подальшого вдосконалення. Найбільш пріоритетними для України залишаються, питання вдосконалення правового механізму використання поновлюваних джерел енергії енергоефективності та енергозбереження, створення нової законодавчої бази міжнародного співробітництва, завершення переходу до конкурентного ринку електроенергії.

Література:

1. Про альтернативні джерела енергії: Закон України від 20.02.2003 р. № 555-IV // *Відомості Верховної Ради України*. – 2003. – № 24. – Ст. 155.
2. Про електроенергетику: Закон України від 16.10.1997 р. № 575/97-ВР // *Відомості Верховної Ради України*. – 1998. – №1. – Ст. 1.
3. Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності: Закон України від 06.09.2005 р. № 2806-IV // *Відомості Верховної Ради України*. – 2005. – № 48. – Ст. 483.

«ЗЕЛЕНИЙ ТАРИФ» В УКРАЇНІ ТА СКЛАДНІСТЬ ЙОГО ВПРОВАДЖЕННЯ

А. І. ТЛЕПОВА, студ. гр. М ГРС 2018-1

Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова, м. Харків

Наразі у світі назріла проблема, яка стосується традиційних джерел енергії, таких як: нафта, газ, залізна та мідна руда, вугілля, нікель, марганець тощо. Вчені вказують на їх виснаження та нестачу. Окрім цього, ціни на такі